

Det vigtige er, at du kender geværet

Det er ikke nødvendigt, at du har et specielt haglgevær til klapjagt eller drivjagt. Langt de fleste af os skyder med det gevær, vi bruger til al anden jagt. Men der er alligevel nogle ting, som kunne være undskyldning for at have et gevær til netop denne jagtform. Dem kigger jeg lidt nærmere på her. Jeg har fundet et par geværer, som efter min mening vil være ideelle på en klapjagt.

Tekst og foto: Thorkild Ellerbæk

VÅBEN: Klapjagt er en traditionel form for jagt, hvor vildtet ”klappes” (drives) frem mod i forvejen posterede skytter. Klapjagten var tidligere den gængse jagtform på gods-er og herregårde (Miljøstyrelsens definition).

Det er en af de jagtformer, som ofte medfører mange reaktioner. Både hos ikke-jægere, men også i vore egne rækker. ”Det er som at skyde fasaner i en hønsegård”, ”Jagt på udsatte fugle, som knap nok kan flyve” osv.

Men afviklingen af klapjagter er langt fra disse påstande.

*Browning er gået med på trenden med helt glatte baskyler. Det er helt sikkert italienskinspireret og klæder den gamle klassiker B525.
Foto: Marika Baliko.*

En Browning er en Browning, og på de billigere udgaver er udsmykningen på baskylen ikke altid noget at råbe hurra for. Heller ikke på testgeværet – en B525 Sporter. Det er kvaliteten og navnet, der tæller.

Love og regler om udsætning af vildt regulerer, at det foregår på en ordentlig måde, og samtidig er det i dag en kendsgerning, at det ikke blot er en jagtform på godser og herregårde for godsejere, grossererere og direktører.

Det er nemt at finde en klapjagt, som koster mange penge, bl.a. fordi jagten organiseres af professionelt jagtvæsen med mange fugle på paraden inklusive frokost og middag. Det er i dag imidlertid lige så nemt at finde en mere tilgængelig klapjagt, da mange ejere af gårde og skove arrangerer dagjagter, hvor et antal jægere køber en dag med et aftalt antal fugle på paraden og til en fast pris. Det er en form, som rigtig mange har prøvet, og det er blevet mere og mere populært.

Skal jeg så have et specielt gevær til at skyde fasaner eller ænder på klapjagt? Nej. Det vigtige er, at man som deltager ved, hvad det drejer sig om. Det er fugle, som drives frem mod jægerne, og de fleste skud er derfor spidsskud eller tæt på. Og det er ikke spidsskud som på jagtbanen, hvor lerduen kommer ud med høj fart og falder i hastighed. Her er det omvendt, så det kræver tilvænning, og det kræver ikke mindst træning af afstandsbedømmelsen. Vi skyder ikke længere ud end de afstande, der er fastlagt i de jagtetiske regler, og det er faktisk arrangørens pligt at sørge for, at fasaner eller ænder ikke flyver til himmels, inden de når jægerne.

Nu vil jeg, på trods af at vi alle skyder bedst med det gevær, vi skyder mest med, alligevel pege på nogle ting ved geværet, som kan gøre det velegnet til netop klapjagt.

I "gamle" dage var det 100 procent side-by-sides, fordi det var, hvad vi

skød med dengang. Overgangen til over/under ændrede ikke jagtformen, men klapjagter er ofte ret konservative, så det tog lidt tid at vænne sig til over/undere i skyttekæden.

Over/underen har taget over

"Nu skal De høre her, min gode mand: Her skyder vi ikke lerduer, men levende fasaner, så vil De venligst stille dette mærkelige gevær til side og finde et rigtigt gevær," sagde en godsejer engang til en yngre jæger, som mødte op med en over/under. Historien skulle være sand.

I dag er situationen omvendt. Selvom det er mit indtryk, at der netop i denne jagtform er mange, som holder fast ved deres side-by-sides. Tradition og en stil, som mange føler passer lige her.

Jeg har i tidens løb set mange forskellige over/undere på klapjagter, og i nogle tilfælde har de medført en smule hævede øjenbryn. For en del år mødte en ungjæger op med et sportinggevær med 76 centimeters løb og udvendige chokes. Nogle af de ældre studsede en anelse.

Men jeg må sige, at den unge mand måske havde det mest velegnede gevær. Han kendte sit sportinggevær og havde utrolig mange skud bag sig. Det viste sig, at han så ikke helt havde afstandsbedømmelsen på plads og skød med 2x3/4 choke på alt for korte hold. Der var ikke meget fasan tilbage, når de kom på paraden. Så det er også om at give sig tid og skyde på fuglen, når den er i den ideelle afstand.

Ikke bare dyre geværer

En af de bedst skydende, som jeg har mødt på en klapjagt, skød med sin meget gamle og meget brugte Baikal. Ham kunne man godt kalde "fasan-

dræberen" i modsætning til mange andre med meget dyrere geværer.

Nu er det jo langtfra på alle klapjagter, at der skydes mange skud, og slet ikke som en dag på skydebanen. Men er rekylen for hård efter måske 20 skud, falder koncentrationen, og det bliver sværere at ramme.

Jeg har hørt en del klapjagtsjægere argumentere for at bruge tætte chokes. Det er en påstand og holder måske ikke på de afstande, vi skyder på i Danmark. Mit eget favoritgevær er bo-ret cirka 2xycylinder, og jeg kan godt dræbe fasaner, når jeg holder mig inden for grænsen.

"Jeg vil gerne have en side-by-side. Gerne en gammel en, som jeg kan bruge til pænt brug, når jeg er inviteret på klapjagt," fortalte en ung nyjæger mig for en del år siden.

Den udtalelse bekræfter to forhold/fordomme: Klapjagt er noget fint. Det kan en klapjagt være, og det er rigtigt, at der findes flere tweedklædte slipsebærere på en klapjagt end på en andejagt ved Stadil Fjord. Men det er mere tradition og stil, end det er krav.

Og vi ved alle i dag, at et side-by-side-gevær ikke er finere end en over/under. Det er måske stadig en vis type jægere, som sværger til side-by-side, men deres evner eller status er den samme som alle med en over/under. (Og så er de jo kommet i mindretal på jagt i dag).

Forskellen mellem en over/under og en side-by-side på en klapjagt er ikke så ligetil at forklare. Men da vi skyder mange spidsskud, vil jeg mene, at en side-by-side giver et bedre "skudbillede" ind vi trykker på aftrækkeren. Du finder den stigende fugl lettere over et side-by-side-løb. Er det side-skud, er det omvendt.

- Det vigtigste er kendskabet til geværet og fortroligheden med, hvad geværet kan på hvilke afstande, og i hvilke vinkler der skydes.

Side-by-side med vægt

En side-by-side vejer som hovedregel mindre end en standard over/under og er i hvert fald lettere end et sportsgevær. Så der kan være mere rekyl.

Klapjagt er mest udbredt i England, og skal vi se, hvad der sker, og hvordan det udvikler sig, skal vi kigge på vore venner derovre. I de senere år har over/underen også overtaget på de fleste klapjagter – selv de mest konservative englændere er konverteret.

”I am gone to the dark side ... Sorry,” som en kendt engelsk klapjagtskytte sagde for et par år siden, da han skiftede sine Purdeys ud med Perazzier.

Men der er jo nogle, som ikke bare slipper de gamle side-by-sides. Så når de skal på jagt, og her taler vi måske om klapjagt med flere hundrede skud per skytte, leder de efter en tung side-by-side. For mange år siden blev der bygget såkaldte Pigeon-guns af de fleste engelske mærker. Det var geværer, som ofte vejede mindst et halv kilo mere end en almindelig side-by-side, og de var beregnet til enten lerdue-skydning (efter levende duer) eller som geværer til andejagt og duejagt.

Disse geværer er i dag ret efterspurgt på auktioner efter at have ligget i glemmebogen i mange år, og nogle producenter er begyndt at lave side-by-sides med samme vægt som en over/under. Altså samme gevær, men med mindre rekyl.

Tung italiener

Det er interessant, at det i dag er muligt at finde en side-by-side, som er bygget som de gamle pigeon-guns. Et par af de engelske navne har taget modellen op igen, og der er der kommet en italiensk pigeon-gun eller noget, der ligner.

Det er Fabarm, som ejes af Cæsar Guerini, og som derfor ikke er bange for at prøve noget nyt og anderledes. Der er flere side-by-sides i Fabarms katalog, men herhjemme kan man finde model Classis i flere udgaver.

Når den er valgt, er det, fordi den er tungere end de fleste side-by-sides. Med en vægt på over 3,1 kilo nærmer vi os vægten på mange over/undere. Mange side-by-sides ligger på tre kilo eller derunder. Det afhænger selvfølgelig af løbslængden, og testgeværet

Når Classis-geværet ligger fremme, kan man godt se, at der er tale om en ægte side-by-side. Denne udgave er ikke en letvægter, og det er gedigne lukkekaster og lås, som gør den tung.

havde 71 centimeter løb, hvor jeg vil foretrække 76 centimeter til skydning på flyvende vildt. Det ville øge vægten et par hundrede gram og efter min mening give mere kontrol over svinget.

Det er et gevær, som kan tage op til 76 millimeter magnumpatroner – ikke at det er nødvendigt – 28-32 gram/70 millimeter er helt tilstrækkeligt til klapjagt. Nogle vil måske vælge 36 gram til ænderne.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at side-by-siden har en stor fordel, når vi snakker jagt på fugle, som ofte kommer mange hurtigt efter hinanden: Den er meget hurtigere at genlade end en over/under. Konstruktionen gør, at to nye patroner langt lettere kan proppes i kamrene, når de er ved siden af hinanden.

Hvorfor er Classis så særlig stærk og

tungere? Låsen er en Anson & Deeley-type, som er blevet forstærket, og anlægsfladerne sænket ned i låsekassen. Der er dobbelte låsekaster, så jeg vil sige, at her går vi med både livrem og seler. Det er set før på ældre side-by-sides, men til gengæld er der også mange af dem, som har en enkelt knast og har holdt i mange, mange år med mange skud. Men jeg vil ikke være den, som kritiserer ekstra sikkerhed på dette felt.

De høje lerduer på spidsskud var lette at fange med denne side-by-side. Fem centimeter mere i enden af løbene ville gøre godt efter min mening. Det kan skyldes, at jeg selv har skudt meget med side-by-side med 76 centimeter løb. Ganske vist i en let engelsk udgave, men jeg synes, at skal man skyde opad – og på klapjagt er det

Brownings B525 Sporter er i en lamineret udgave. Jeg synes ikke, jeg kan mærke forskel i håndteringen, men det er nok også mere udseendet, der trækker købere i den retning. Foto: Marika Baliko.

Bunden af denne Fabarm Classis signalerer klasse og stil. Cæsar Guerinis ejerskab af Fabarm er tydelig: høj kvalitet af lasergravering færdiggjort med håndkraft. Dette er en af de dyrere, men de billige står sig også godt både med hensyn til kvalitet og udseende.

ikke 45 grader, men måske tæt på lodret – så er det lange løb et plus.

Classis er i luksusudgaven meget flot og med flotte graveringer på sidepladerne. Meget pænt skæftetræ, og eftersom Guerini lægger navn til produktionen, er det kvalitet og med den særlige finish.

Fabarms Classis fås i flere modeller, men testgeværet er med sideplader og luksusudgaven til godt 40.000 kroner. Standardudgaverne koster under 25.000 kroner. (Set hos Kr. O. Skov i Bording).

Lang over/under

Som nævnt er jeg tilhænger af 76 centimeter løb, og efter min mening er det også det, der skal til, når vi skal skyde hurtige fugle. I dag er der flere, som går efter geværer med 81 centimeter løb.

Denne trend stammer fra skydebannerne, som mange nye trends på haglgeværer gør det. Mange af de bedste skytter skyder med 81 centimeter løb på deres geværer, og det smitter af på alle. Mode ...? Ja, det tror jeg.

Men den over/under, jeg har valgt til klapjagten, er så traditionel og kendt, som den næsten kan være: Det er en Browning model B525. Gammel kending, som Browning nok aldrig helt slipper i produktionen. Testgeværet er med 81 centimeter løb og en Sporting-model.

Det er ved at være helt almindeligt i England – som jo er det land i Europa, som har flest klapjagtsjægere – at man skyder med sportinggeværer og nu også med 81 centimeter løb.

De konservative i skyttekæden har i den anledning vrænget en del på næsen. "Det er for meget, når vi ellers

skyder med vores fine side-by-sides." Men selv mange af de fine og de garvede er gået over på den anden side (the dark side ...) og skyder med over/under.

En Browning med 81 centimeter løb vejer 3,5 kilo. I overkanten til en jagtdag, hvor man skal gå rundt i terrænet. Men på klapjagt er transporten på vogn, så den tungere vægt er en fordel med mindre rekyl.

De 81 centimeter løb kræver noget af skytten. Til spidsskud er jeg ikke helt veltilpas med så langt et rør ude foran på en over/under. Det er efter min mening fem centimeter for langt, men passer til gengæld fint til de fleste andre (side)skud, hvor der så kan komme godt sving i geværet. Men løbet er tungt og kræver en del "arbejde" af skytten.

Jeg har tidligere haft lejlighed til at skyde blandet skydning med en Browning B525 i den nye laminerede udgave med 76 centimeter løb. Den model lå bedre til mig. B525 Sporteren fås i mange udgaver, og priserne starter helt nede ved 16.000 kroner. (Set hos Kr. O. Skov i Bording).

Det "fine" ved klapjagt er i dag på tilbagetog. Der kan sagtens være dyre og fine jagter, men generelt er det klapjagt i konsortiesammenhæng eller købte dagjagter, der afvikles i Danmark i dag. De gode udlejere har styr på deres opdrættede fugle, så der rent faktisk kan være sikkerhed for, at man får det, man betaler for.

Det er en jagtform, som sikrer de fleste mulighed for at komme på skudhold og nedlægge vildt på en jagtdag. Om det er OK i dag, er en helt anden diskussion. thorkild@ellerbaek.eu

100% BIODEGRADABLE & COMPOSTABLE

BIOAMMO

Komposterbar patron

– fremtidens produkt

BioAmmo patronen

fremstilles under de strengeste krav til kvalitet og ydeevne, og materialevalget imødekommer de fremtidige krav til bæredygtighed idet man anvender miljørigtige materialer i stål og bionedbrydelige patronhylstre og haglskåle.

Patronhylsteret er bionedbrydelig

Haglskålen er bionedbrydelig

Krudt Fænghætte Pakning – bionedbrydelig

Se hele sortimentet i vores katalog på guntex.dk

Der tages forbehold for trykfejl.

GUNTEX

Se forhandlerliste, nyheder og vores katalog på guntex.dk

FØLG OS PÅ

